

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA klasa 7 sem.1.

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocenacelująca
	Uczeń potrafi:				
Dział 1. Położenie i środowisko przyrodnicze Polski					
1. Położenie geograficzne Polski	<ul style="list-style-type: none"> wskazać położenie Polski na mapie Europy; wymienić sąsiadów Polski; wymienić cechy położenia Polski; wymienić skrajne punkty terytorium Polski; nazwać województwa i ich stolice. 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić wszystkie województwa i ich stolice; podać przykłady konsekwencji rozciągłości południkowej i równoleżnikowej Polski. 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić i wskazać na mapie województwa; wymienić i wskazać na mapie sąsiadów Polski; wymienić konsekwencje rozciągłości południkowej i równoleżnikowej Polski. 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić i wskazać na mapie województwa i ich stolice; scharakteryzować konsekwencje wynikające z rozciągłości południkowej i równoleżnikowej Polski. 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić i wskazać na mapie województwa i miasta będące siedzibami władz samorządowych; obliczać rozciągłość południkową i równoleżnikową Polski.
2. Przeszłość geologiczna Polski	<ul style="list-style-type: none"> wskazać struktury geologiczne występujące w Polsce. 	<ul style="list-style-type: none"> korzystając z atlasu nazwać ery, w jakich powstały poszczególne struktury geologiczne; wskazać i nazwać struktury geologiczne powstałe w poszczególnych orogenezach. 	<ul style="list-style-type: none"> opisać na podstawie tabeli stratygraficznej najważniejsze wydarzenia geologiczne na terenie Polski. 	<ul style="list-style-type: none"> wykazać związki między wydarzeniami geologicznymi a zróżnicowaniem ukształtowania terenu. 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować na podstawie map i wykresów budowę geologiczną poszczególnych regionów Polski.
3. Łądolód i polskie pojezierza	<ul style="list-style-type: none"> wymienić nazwy zlodowaceń i wskazać ich zasięg na mapie. 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić formy powstałe w wyniku akumulacyjnej i erozyjnej działalności łądolodu. 	<ul style="list-style-type: none"> omówić uwarunkowania zlodowaceń w Polsce. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić genzę wybranych form polodowcowych; określić możliwość występowania form polodowcowych w najbliższej okolicy. 	<ul style="list-style-type: none"> omówić cechy charakterystyczne rzeźby młodo- i starogłacialnej oraz wskazać rejony ich występowania w Polsce.
4. Bogactwo skał i minerałów	<ul style="list-style-type: none"> wymienić różne typy skał i minerałów występujące w Polsce; wymienić przykłady wykorzystania skał i surowców mineralnych w działalności człowieka. 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić i wskazać rejony występowania poszczególnych surowców mineralnych. 	<ul style="list-style-type: none"> opisać na podstawie mapy rozmieszczenie surowców mineralnych w Polsce; sklasyfikować skały występujące w Polsce ze względu na ich genzę; określić znaczenie gospodarcze surowców mineralnych. 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać surowce mineralne występujące w najbliższej okolicy, ocenia ich przydatność; określić zasobność Polski w surowce mineralne na tle Europy. 	<ul style="list-style-type: none"> omówić zróżnicowanie występowania skał i złóż surowców mineralnych w Polsce z uwzględnieniem budowy geologicznej.
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocenacelująca
	Uczeń potrafi:				

5. Klimat Polski	<ul style="list-style-type: none"> wymienić czynniki kształtujące klimat w Polsce; nazwać masy powietrza wpływające na klimat; wymienia termiczne pory roku. 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić cechy klimatu Polski, określić rodzaj pogody związanej z poszczególnymi masami powietrza. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić sposób powstawania frontów atmosferycznych; omówić cechy klimatu Polski. 	<ul style="list-style-type: none"> określić zmiany pogody wynikające z przemieszczania się frontów atmosferycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować klimat Polski na tle klimatu Europy scharakteryzować czynniki wpływające na zmienność pogody w Polsce.
6. Zróżnicowanie warunków klimatycznych w Polsce	<ul style="list-style-type: none"> wymienić czynniki wpływające na zróżnicowanie warunków klimatycznych w Polsce. 	<ul style="list-style-type: none"> omówić na podstawie map klimatycznych zróżnicowanie rozkładu temperatur, opadów, długości trwania okresu wegetacyjnego w Polsce. 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać formy działalności człowieka uzależnione od warunków klimatycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować zależności między warunkami klimatycznymi a rolnictwem, turystyką i transportem. 	<ul style="list-style-type: none"> omówić cechy charakterystyczne klimatu własnego regionu na tle Polski.
7. Sieć rzeczna Polski	<ul style="list-style-type: none"> wskazać na mapie wybrane obiekty hydrologiczne w Polsce. 	<ul style="list-style-type: none"> nazwać i wskazać na mapie główne dorzecza i zlewiska w Polsce. 	<ul style="list-style-type: none"> opisać cechy sieci rzecznej w Polsce. 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować dorzecza Wisły i Odry. 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać różnice między dorzeczami Wisły i Odry na tle innych rzek Europy.
8. Polskie lasy	<ul style="list-style-type: none"> wskazać na mapie obszary Polski charakteryzujące się największą i najmniejszą lesistością. 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić rodzaje lasów. 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować poszczególne rodzaje lasów ze względu na skład gatunkowy i siedlisko. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić zależności między warunkami klimatycznymi a szatą roślinną; porównać zbiorowiska leśne w różnych częściach Polski. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić przestrzenne zróżnicowanie wskaźnika lesistości w Polsce oraz na tle Europy; ocenić potrzebę racjonalnej gospodarki leśnej.
9. Gleby Polski	<ul style="list-style-type: none"> wymienić czynniki glebotwórcze; wyjaśnić znaczenie gospodarcze gleb. 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać na mapie rejony występowania poszczególnych typów gleb. 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować wybrane typy gleb. 	<ul style="list-style-type: none"> ocenić wartość użytkową gleb w Polsce; omówić genezę wybranych typów gleb. 	<ul style="list-style-type: none"> dokonać analizy prostego profilu glebowego.
10. Morze Bałtyckie	<ul style="list-style-type: none"> wymienić cechy geograficzne Morza Bałtyckiego. 	<ul style="list-style-type: none"> opisać położenie Bałtyku, zróżnicowanie linii brzegowej, główne cechy tego środowiska morskiego. 	<ul style="list-style-type: none"> omówić cechy fizyczne wód Bałtyku i ich zależność od warunków przyrodniczych; wskazać państwa nadbałtyckie ze stolicami. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić zróżnicowanie zasolenia i termiki wód Bałtyku; określić znaczenie Bałtyku dla regionu; omówić przebieg granicy morskiej Polski. 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać czynniki wpływające na degradację środowiska Morza Bałtyckiego i przedstawić sposoby poprawy warunków.
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Uczeń potrafi:					
11. Stan środowiska	<ul style="list-style-type: none"> wymienić zmiany, jakie w środowisku naturalnym wywołuje rozwój gospodarczy. 	<ul style="list-style-type: none"> podać przykłady działań, które należy podjąć, aby chronić przyrodę Polski. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić znaczenie terminów: segregacja odpadów, recykling. 	<ul style="list-style-type: none"> omówić wpływ działalności człowieka na atmosferę, wody i gleby. 	<ul style="list-style-type: none"> opisać mechanizm powstawania kwaśnych opadów i wymienić skutki na

					przyrodę i działalność człowieka.
12. Ochrona przyrody	<ul style="list-style-type: none"> wymienić podstawowe formy ochrony przyrody w Polsce; lokalizować na mapie wybrane parki narodowe. 	<ul style="list-style-type: none"> lokalizować na mapie wszystkie parki narodowe w Polsce; omówić przyrodę w wybranych parkach narodowych. 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić formy ochrony przyrody i wyjaśnić różnice między nimi; podać przykłady rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych i pomników przyrody występujących w pobliżu miejsca zamieszkania. 	<ul style="list-style-type: none"> opisać zasady rozwoju zrównoważonego. 	<ul style="list-style-type: none"> omówić akty prawne, na podstawie których przyroda w Polsce podlega ochronie.
13. Podsumowanie działu					
Dział 2. Ludność Polski					
14. Ludność Polski na tle Europy i świata	<ul style="list-style-type: none"> korzystając z danych statystycznych, odczytać liczbę ludności Polski i innych krajów w różnych okresach; zdefiniować przyrost naturalny i rzeczywisty 	<ul style="list-style-type: none"> porównać liczbę ludności Polski z innymi krajami Europy; zdefiniować współczynnik przyrostu naturalnego 	<ul style="list-style-type: none"> wykonać prosty wykres zmian liczby ludności Polsce; obliczyć współczynnik przyrostu naturalnego dowolnego kraju; podać przyczyny wzrostu populacji Polski i Europy 	<ul style="list-style-type: none"> omówić tendencje zmian liczby ludności Polski; podać przyczyny ubytku ludności Polski i Europy na początku XX w. 	<ul style="list-style-type: none"> prognozować zmiany liczby ludności Polski i Europy; podać skutki zmiany liczby ludności Polski i Europy.
15. Rozmieszczenie ludności Polski	<ul style="list-style-type: none"> wymienić przyrodnicze i pozapryrodnicze czynniki osadnicze; zdefiniować gęstość zaludnienia. 	<ul style="list-style-type: none"> odczytywać dane z mapy gęstości zaludnienia Polski i Europy; porównać gęstość zaludnienia Polski z innymi krajami Europy; zdefiniować ekumenę. 	<ul style="list-style-type: none"> porównać mapę gęstości zaludnienia wg powiatów i gmin w Polsce oraz ocenić zakres informacji prezentowanych na każdej z nich; obliczyć gęstość zaludnienia dla dowolnego obszaru. 	<ul style="list-style-type: none"> podać przyczyny rozwoju populacji najgęściej zaludnionych regionów Polski i Europy; wskazać przyczyny rozwoju wielkich ośrodków miejskich w Europie; zaprezentować gęstość zaludnienia własnego regionu i porównać do średniej wartości w Polsce. 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać analogie i odmienności w procesach osadniczych w Polsce i innych krajach europejskich; porównać na przykładach zalety i wady dla rozwoju demograficznego populacji położonych w centrum i na peryferiach regionu lub kraju.
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocenacelująca
	Uczeń potrafi:				
16. Rozwój ludności w Polsce i w Europie	<ul style="list-style-type: none"> odczytać z wykresów wielkość przyrostu naturalnego; zdefiniować wyż i niż demograficzny; wskazać na mapie prezentującej poziom 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać na wykresach okresy wyżów i niżów demograficznych; zdefiniować współczynnik urodzeń i zgonów; podać przykłady 	<ul style="list-style-type: none"> wykonać prosty wykres zmian ruchu naturalnego ludności w Polsce; wskazać okresy występowania w Polsce niżów i wyżów demograficznych; 	<ul style="list-style-type: none"> określić przyczyny występowania wyżów i niżów demograficznych; analizować zmiany wartości przyrostu naturalnego Polski; zdefiniować kompensacyjny 	<ul style="list-style-type: none"> analizować zmiany wartości przyrostu naturalnego własnego regionu; ocenić skuteczność działań władz różnych krajów

	współczynnika naturalnego te województwa, w których jest on najwyższy i najniższy.	województw o najniższym i najwyższym przyroście naturalnym.	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić na mapie zróżnicowanie wielkości przyrostu naturalnego w Polsce według województw. 	wyż demograficzny; <ul style="list-style-type: none"> • podać przyczyny zróżnicowania wielkości przyrostu naturalnego w Polsce. 	<p> europejskich w zakresie zwiększenia dzietności;</p> <ul style="list-style-type: none"> • na dowolnych przykładach określić skutki społeczne i gospodarcze wysokiego i niskiego przyrostu naturalnego (na poziomie województw i krajów).
17. Struktura płci i wieku mieszkańców Polski	<ul style="list-style-type: none"> • odczytać z piramidy wieku i płci liczebność danej grupy wiekowej; • określić, jakie dane można odczytać z piramidy wieku i płci; • zdefiniować współczynnik feminizacji; • zdefiniować pojęcie przeciętne trwanie życia. 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać na piramidzie wieku i płci przedziały wiekowe ludności w wieku produkcyjnym; • odczytać z piramidy wieku i płci przedziały wiekowe w których przeważają w polskim społeczeństwie kobiety i mężczyźni; • wyjaśnić zjawisko nadumieralności mężczyzn. 	<ul style="list-style-type: none"> • obliczyć współczynnik feminizacji dla dowolnego województwa lub kraju • wykonać prosty wykres zmian współczynnika feminizacji w Polsce po II wojnie światowej • analizować piramidę wieku i płci i na jej podstawie porównać liczebność grupy ludności w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym 	<ul style="list-style-type: none"> • określić przyczyny zmian współczynnika feminizacji w Polsce; • porównać piramidy wieku i płci Polski z innych krajów europejskich i ocenić stopień dojrzałości społeczeństw; • wskazać w Europie kraje o młodym społeczeństwie i kraje ze starzejącą się populacją; • wykonać uproszczoną piramidę wieku i płci dla Polski. 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenić znaczenie imigracji dla populacji społeczeństw starzejących się; • przedstawić skutki społeczne i kulturowe imigracji do państw o starzejącym się społeczeństwie; • przedstawić strukturę wieku i płci własnej miejscowości (regionu) i ocenić ją (społeczeństwo młode, dojrzałe, starzejące się).
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocenacelująca
	Uczeń potrafi:				
18. Zróżnicowanie społeczne ludności Polski i Europy	<ul style="list-style-type: none"> • odczytać z wykresów kołowych strukturę ludności; • zdefiniować pojęcia mniejszość narodowa i etniczna; • podać przykłady grup etnicznych i mniejszości narodowych w Polsce; • wymienić religie i wyznania istniejące w Polsce; 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić mniejszości narodowe i etniczne w Polsce; • wskazać na mapie zasięg głównych religii i wyznań w Europie. 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić i wskazać na mapie mniejszości narodowe i etniczne oraz główne grupy etnograficzne w Polsce; • zdefiniować analfabetyzm funkcjonalny; • omówić poziom wykształcenia społeczeństwa Polski. 	<ul style="list-style-type: none"> • podać przyczyny rozmieszczenia mniejszości narodowych w Polsce; • podać przykłady krajów wielonarodowych w Europie; • potrafi wymienić i wskazać na mapie kraje o zróżnicowanej strukturze wyznaniowej; 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić skutki społeczne uznania Ślązaków za grupę etniczną w Polsce; • wskazać przykłady wpływu mniejszości narodowych i grup etnicznych na rozwój kultury narodowej; • przedstawić wady i zalety

	<ul style="list-style-type: none"> • zdefiniować analfabetyzm. 			<ul style="list-style-type: none"> • potrafi wskazać w Europie kraje w których mieszka duża liczba wyznawców islamu; • omówić zmiany, jakie zachodzą w poziomie wykształcenia mieszkańców Polski i innych krajów Europy. 	<p>dużego zróżnicowania religijnego wybranego kraju Europy;</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównać poziom wykształcenia statystycznego Polaka i Europejczyka.
19. Praca i bezrobocie	<ul style="list-style-type: none"> • odczytać z wykresów kołowych strukturę zatrudnienia ludności; • zdefiniować pojęcia bezrobocia i prywatyzacji. 	<ul style="list-style-type: none"> • zdefiniować pojęcia stopy bezrobocia i ludności aktywnej zawodowo; • wymienić województwa, regiony Polski, w których bezrobocie jest najwyższe i najniższe. 	<ul style="list-style-type: none"> • podać przyczyny bezrobocia w Polsce; • przedstawić na mapie zróżnicowanie poziomu bezrobocia w Polsce. 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić zmiany, jakie zaszły w strukturze zatrudnienia w Polsce po II wojnie światowej; • porównać strukturę zatrudnienia w Polsce i w innych krajach Europy; • analizować wskaźnik bezrobocia w różnych skalach przestrzennych. 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać strukturę zatrudnienia w regionie zamieszkania ze strukturą krajową i europejską oraz wskazać przewagi lub zapóźnienia; • wskazać i ocenić sposoby rozwiązywania problemu bezrobocia w Polsce i w Europie.
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocenacelująca
	Uczeń potrafi:				
20. Migracje w Polsce i w Europie	<ul style="list-style-type: none"> • zdefiniować pojęcia migracji, emigranta i imigranta; • podać przykładów krajów, w których istnieją skupiska Polonii. 	<ul style="list-style-type: none"> • zdefiniować pojęcie salda migracji; • podać przykłady fal migracyjnych w Polsce; • przedstawić na mapie rozmieszczenie Polonii na świecie. 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić przyczyny migracji; • przedstawić na mapie rozmieszczenie migracji; • wymienić kraje, do których najczęściej wyjeżdżają Polacy; • wymienić kraje, z których najczęściej przyjeżdżają do Polski imigranci. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić rozmieszczenie migracji; • omówić konsekwencje migracji. 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać dawne i współczesne migracje Polaków; • porównać migracje Polaków z migracjami w Europie.
21. Urbanizacja Polski na tle Europy	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić przyczyny migracji ze wsi do miast; • zdefiniować pojęcia 	<ul style="list-style-type: none"> • zdefiniować pojęcia suburbanizacja, aglomeracja 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać poziom urbanizacji Polski z innymi krajami Europy; • wskazać na mapie największe 	<ul style="list-style-type: none"> • analizować zmiany w osadnictwie wiejskim i miejskim; 	<ul style="list-style-type: none"> • analizować przestrzenny rozwój przykładowego miasta;

	urbanizacja i aglomeracja.	monocentryczna i aglomeracja policentryczna (konurbacja); • podać przykłady aglomeracji monocentrycznej oraz policentrycznej.	aglomeracje Polski i Europy.	• potrafi wymienić przykłady krajów o najwyższym i najniższym poziomie urbanizacji w Europie.	• porównać procesy urbanizacyjne zachodzące w Polsce i w innych krajach Europy.
22. Polskie miasta	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić główne funkcje miasta; • wymienić przyczyny rozwoju miast w Polsce; • wymienić 5 największych miast Polski. 	<ul style="list-style-type: none"> • podać przykłady rozwoju miast w dogodnych warunkach przyrodniczych; • wymienić i wskazać na mapie główne miasta Polski. 	<ul style="list-style-type: none"> • opisać funkcję wybranych miast Polski i Europy; • analizować sieć miejską Polski i porównać ją siecią miast w Europie. 	<ul style="list-style-type: none"> • określić, które z warunków przyrodniczych i pozapryrodniczych sprzyjały rozwojowi miast – podać przykłady z Polski i Europy. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić na przykładach, dlaczego najszybciej rozwijają się największe miasta.
23. Podsumowanie działu					

Dariusz Swatek
Mariola Włodarczyk